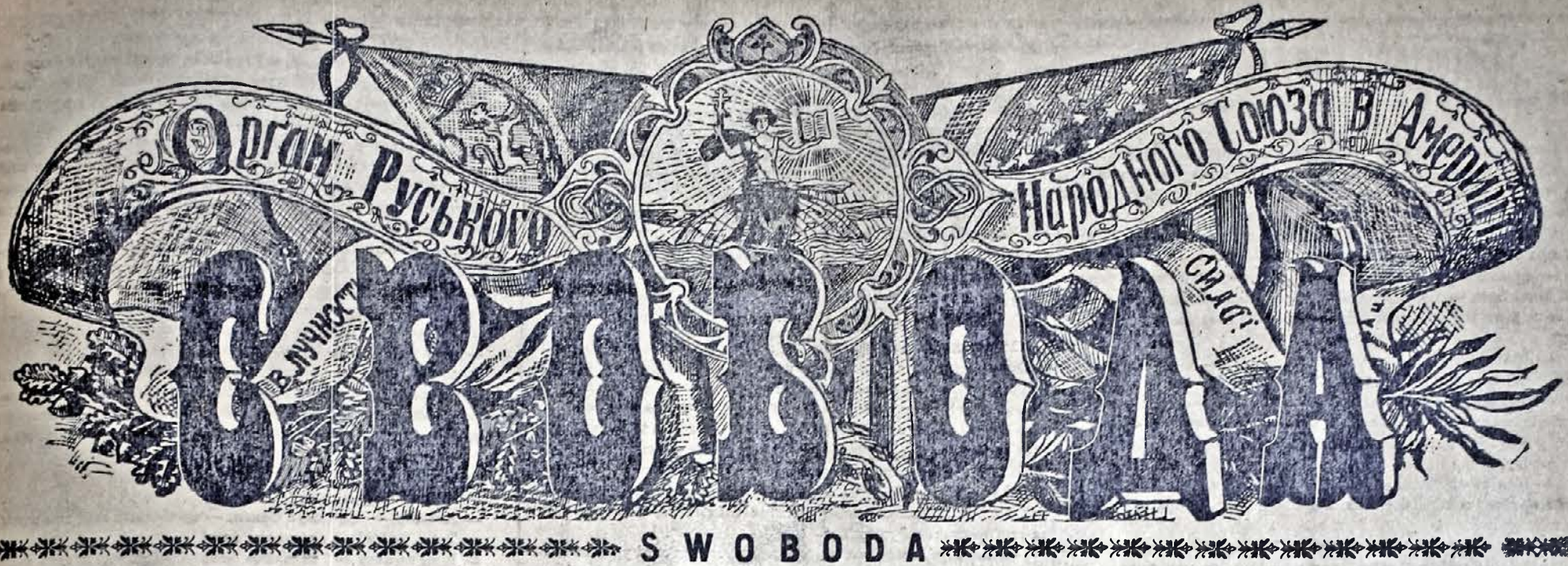

Рік XVIII. Нью-Йорк, Четвер, 1-го серпня 1910. Число 35.

Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, September 1, 1910. No. 35.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ В НЬЮ-ЙОРКУ.

Ві второк минушого тижня, дня 23. серпня зібралося о 8. год. з рана около 40 руських священиків з різних сторін Америки разом зі своїм Преосвященим Владикою на доках в Гобокен, Н. Дж.; там з'явилися також в комплекті головні Урядники Р. Н. Союзу, представителі ред. „Свободи“ і многи люде з доколичних руських громад. Около 8½ год. показався на ріці Гудсон чорний кадовб „Kroprinz Wilhelm-a“ і очі всіх вишовших на зустріч Митрополита, звернулися в ту сторону. Поклад корабля заповнений пасажирами і пливучий великан в супроводі малих суден зачинає поволи звертатися передом до пристани. „А-ну, хто перший побачить Митрополита на покладі“ — питаються зібрані на доках Русини, а тимчасом корабель приближався поволеньки до берега і матрози закинули вже довгі грубезні линви до докових стовпів. „Я вже бачу Митрополита“ — відзивається один священик. „І я вже виджу“ — відзивається другий і справді на корабельнім покладі можна було добачити виспу о голову понад всіх инших пасажирів стать Митрополита, який глядів цікаво в сторону доків, не знаючи певно, чи там хто чекає на Него, чи ні.

По хвили спостеріг Митрополит очідаючи Його на доці священиків і як ті кланялись Йому, махаючи у воздузі капелюхами, Він, підносячи свій широкий капелюх, відповідав на ті уклони з усмішкою на лиці. Коли корабель був лише кілька ярдів від берега, Митрополит пізнаючи між зібраними своїх знайомих, звертався до них з покладу словами: „Як ся маєте?“... „Як ся маєте?“... Врепті причалив корабель до пристани і докова служба получила кладкою поклад корабля з доком. Тому, що в місці, де висідали подорожні, був великий стиск публіки, яка вийшла на зустріч своїм знайомим, пофнувшись Русини на місце свободніше, іменно, під букву „С“ на доку, де митові урядники переглядають багажі тих пасажирів, що їх імена зачинають ся на „С“. При „кладці-ж“ лишився тільки сам наш Владика і Він перший привітався з Митрополитом, коли той ступив ногою на суху землю.

По хвили явився Митрополит в товаристві Преосв. Сотера між очідаючими Його так духовними як і світськими Русинами і з радісним виразом лица устиснув кожному руку в рузвелтівський спосіб. Відтак іменем американсько-руського священицтва привітав Митрополита щирими словами найстарший літами в Америці о. Іван Констанкевич з Шамокі, Па., іменем Русинів привітав Його голова Р. Н. Союзу п. Д. Капітула, а секретар австрійсько-угорського генерального конзуляту в Нью-Йорку п. Ал. Грав-Вандмасер привітав Його іменем неprisутного під той час в Нью-Йорку генерального конзуля. І розмовляв ще Митрополит хвилю про се і те з священиками і світськими на доку, а потім в товаристві всіх зібраних пішов Він до автомобіля, що вже ждав на Него. Всюде присутні репортери американських газет, продерши ся до Митрополита, хотіли Його про дещо допитуватися, но змучений дорогою Митрополит дав ся їм лише відфотографувати. І ввійши до автомобіля разом з Преосвященним Сотером і двома священиками, поїхав Митрополит до Нью-Йорку, до першорядного готелю Сент Реджіс при 5. евію і 58. улици.

В згаданім готелю відпочав трохи Митрополит, а о 2. год. сполудня дав Преосв. Сотер в готелю Бокінгем в Його честь обід, на котрім крім свяще-

ників, Урядників Р. Н. Союзу і представителів „Свободи“, були також генеральні вікарії Нью-Йорської римо-кат. дієцезії (архиєпископ був тоді на вакаціях): Монсіньйори М. Л. Лявель і І. Едвардс, згаданий секретар генерального австрійського конзуляту п. Ал. Грав-Вандмасер і великий приятель Русинів п. А. Шіпман, Нью-Йорський адвокат. Вагалі було на обіді 50 осіб. Підчас обіду вносив наш Владика тост в честь Митрополита, а Митрополит знов, відповідаючи підносив те, щоби американські Русини удержували живу звязь з старим краєм. Потім промовляли ще заступник конзуля п. Вандмасер, п. Шіпман і о. Підгорецький, парох Нью-Йорку. Особливо красний був тост п. Шіпмана (по англійськи) в честь руського народу. Сей обід тривав до год. 4-ої.

Но головне, так сказати-б, повитане Митрополита відбуло ся о 8-ій год. вечер в Нью-Йорській руській Церкві св. Юрія. Уже від 6-ої години зачав сходити ся до руської церкви при 20-ій улици нарід і братства так з самого Нью-Йорку як і з поблизьких околць, а по год. 7-ій здвиг народа був так великий, що поліція мусіла замкнути цілу 20-ту улицю між другою а першою евію, не пускаючи туди ні возів ані навіть піхотинців, а другий знов відділ поліції мусів робити порядок між товпами перед церквою, аби серед метушні кого не удушено або не розтраговано. Всі же вікна і балкони сумежних з церквою камениць залягли Американці. На 15 минут перед 8-ою годиною перепхав ся з трудом автомобіль, на котрім їхав Митрополит і Преосвященний Сотер. Оба достойники пішли на приходство, з котрого як і з церкви повівали американські і руські прапори. Приходство в Нью-Йорку находить ся як раз проти церкви і священики в світлих ризах а сей час по-за ними братства з хоругвами, відзнаками і свічками в руках утворили через цілу улицю, значить, на попереk від приходства до церкви шпалір. Точно о год. 8-ій вийшов з парохіяльного дому Митрополит в архиєрейських ризах, а дівчатка в білих суконках почали з кошчків сипати Йому цвіті під ноги. І поволеньки, кроплячи свяченою водою по обох сторонах, перейшов Митрополит через шпалір до церкви, де при дверех повитав Його нью-йорський парох о. Н. Підгорецький. Відтак відслужив Митрополит при асистії духовенства молебен, а при кінці відсвйпав хор відповідні многолітствія.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ.
(З часів паломництва до Св. Землі.)

По скінченню молебну, засів Митрополит на трон, а Преосвященний Сотер в епитрахілі вийшовши на амвон, привітав Його звідтам коротко вправді, но так сердечно, щиро і патріотично, що нарід і священики не могли здержати ся від плачу, а й самому Митрополиті ставали сльози в очах... По привітанню Преосв. Сотером говорив Митрополит. В своїй промові вів Він американських Русинів іменем старого краю, виказував свою радість, що давне Його бажанє — відвідати Русинів в Америці — сповнилось, взивав всіх Русинів, щоби у новій своїй вітчизні не ходили манівцями, но щоби провадили честне, християнське житє і держали ся своєї Церкви і народности і желав, аби Всевишній благословив американських Русинів так дочасним як і вічним щастєм. Промова Митрополита тривала яких 10 минут і була вона щира від серця до серця, тай можна було пізнати Його велике зворушенє... Відтак відсвйпано ще суплікацію і Митрополит, поблагословивши всіх

Відозва.

Русько-український Народ!

Дня 15. липня сего року відбули ся збори в Збаражі, довірочні збори русько-української інтелігенції та визначніших селян без ріжниць партій збаражського повіту при участі делегатів Красного Шкільного Союзу пп. М. Гуцанського управителя гімназії в Рогатині і о. Вана з Заланова. На порядку деннім була справа основаня української приватної гімназії в Збаражі. Сейчас вибрано низше підписаний комітет, а сей по уконститууваню постановив скликати на день 31. липня збори довірочні в повнішій справі по всіх селах збаражчина і через висланє своїх делегатів на ті збори засягнути відомости, яка думка про сю справу серед селян нашого повіта.

Дня 31. липня с. р. відбули ся рівночасно по всіх селах збаражчини довірочні збори, звіти делегатів нашого комітету виказують, що наша сільська маса відгукнула ся на наш зазив дуже гарно. Скрізь з одушевленем прийнято гадку заложеня приватної гімназії в Збаражі, скрізь скидано жертви на кошта основаня, скрізь субскрибовано більші або менші суми на кошта єї удержаня. В виду сего низше підписаний комітет постановив приступати до отвореня гімназії з початком шк. р. 1910/11, однак кошта одержаня єї будуть великі, а сила фінансова одного повіта мала, тож ми Збаражці стаєм перед Тобою Руський Народі тий просям: „дайте крейцар, дайте крейцар, стократно він вам звернеть ся“. Звертаєм ся до Тебе Русько-українська Суспільносте, поможи доброму і позиточному громадському ділу грешевими датками. Не давайте багато, але давайте всі! Майте на Рогатин, Яворів, Косичинці та Городенку, може Вас ще стане і на Збараж. Думаєм, що доказувати потреби рідної приватної гімназії в Збаражі не потребуєм, бо чим більше буде українських гімназій, тим більше буде русько-української інтелігенції, тим ближе буде та хвиля, коли вороги нашої національності перестануть голосити світови, що ми є менше вартним народом, а станем нацією, а котрою всі будуть мусіти числити ся.

„Давайте крейцар для Збаража“ кличемо до Тебе Русько-український Народі, та сподіємо ся, що Ти нас не залишиши в ділі, для котрого ми думаєм заризикувати своїм спокоєм, своїми грішми. Датки просимо надсилати на книжочку щадничу „Руського народного дому“ в Збаражі. Ч. книжочки 157., або на руки п. Д-ра Володимира Вілинського, лікаря в Збаражі.

Збараж, дня 10. липня 1910 року.
Ширший повітовий шкільний Комітет:

Д-р. С. Бохенський, о. А. Заячківський, Д-р В. Вілинський, Я. Остапчук, Д-р Г. Фединський, А. Шмігельський, Т. Стрільбицький, С. Шмігер, К. Редчук, о. С. Тесля, о. Є. Роздольський, о. В. Ваньчицький, К. Ваньчицький, А. Заремба, Г. Тарашук, І. Телев'як, М. Гординський, о. С. Головацький, о. А. Юрчинський, о. О. Зарицький, М. Воріц, К. Дячун, І. Цебринський, І. Палайниця, І. Юцашин, Г. Чернявський, І. Кухарук.

ВІЧЕ в SYRACUSE, N. Y.

Дня 31 липня 1910 відбуло ся віче в гали Р. О. Day на W. Fayette Str., Syracuse, N. Y. в справі остатніх кровавих подій на львівській університеті. Віче було заповіджене 2 рази в церкві, та на жаль дуже мало явило ся народа. На вічу промовляв довго о. Т. Цар в справі кровавих подій а по нім П. Парибус і М. Куріца.

Щоби вшанувати пам'ять найкрасшого сина Русії України, покійного А. Коцка, котрий впав від ляцької кулі частиники встали з крісел з окликом: честь А. Коцкови що проляв кров свою за нашу найвищу школу; засилаєм глибоке співчуте Матері покійного. Честь і слава Україні що має таких славних Синів — Ганьба ляхам-кровопийцям що напосілись знищити нас на нашій землі.

Потім о. Т. Цар забрав в друге голос і представив зібраним яка то є тяжка борба наших братів в старім краю. Ми тут на вільній землі, нас ніхто не переслідує, тому ми повинні гроші складати на крайові школи. І знов залунали оплески і поспішали датки на руки П. Парибуса. Зложили: о. Цар 2 дол.; по долару П. Парибус, І. Шеремета, М. Попик, О. Шеремета, І. Вербовий, З. Палайнюк, І. Яворський, Гр. Воднар, В. Гриник, Д. Пастух, В. Сеньків, Н. Дідуник, Т. Новинчук, І. Бобрівец, Д. Митар, Т. Ясчник, Григ. Зазуляк, Н. Крик, М. Куріца, Ксенька Тандас; Юлія Цар 2. дол.; по 50 центів: Насця Шеремета, Н. Романишин, П. Тиктор, М. Пирожак, Т. Андрусинян, В. Славинський, Григ. Бедаїс, М. Трач, П. Танасишин, А. Годжак, О. Надяк. Разом зібрано на вічу 29.50 дол.

Жертви, котрі сколектував Пилип Парибус і Микита Попик по гавзах. По долару: П. Яцура, Т. Вочан, Н. Гринчук, І. Осяк, Н. Гладун, Явдоха Горбаль і Варвара Окіпня; по 50 центів: С. Трач, А. Столяр, С. Нодяк, Ів. Хоркавий, А. Окіпний, Ю. Гриник, І. Велич, Д. Матвій, І. Пастух, А. Модний і І. Клим; по 25 цнт.: П. Луцишин, К. Марків, Т. Ципа, Григ. Бугай, О. Коблюк, Т. Літус і Григ. Луцишин. Разом 14.25 дол.

По вічу сьпівав хор читальні.
Гроші, по відтрусеню коптів т. є. за галю репшта зістали вислані до краю на фонд А. Коцка дня 16 го серпня 1910 р.

ВІЧЕ в Wilkes-Barre, Pa.

Заповіджене на день 21-го августа віче відбуло ся при участі висше 300 народа. Віче отворив о. Ілія Кузів, пояснюючи зібраним єго ціль, відтак завізав присутніх до вибору президії. До президії ввійшли о. Іван Сендецький з Оліфанту як председатель, а Василь Гришко зі Скрентон і Антін Шкробак з Wilkes-Barre як секретарі.

Перший бесідник виступив п. Петро Кирилюк зі Скрентон з рефератом про просвіту. Навів історично який колись руський нарід був культурний та як вороги Ляхи і Москалі, добувши підступом панованя над українсько-руським народом, довели його до руїни просвітної а тим самим і матеріальної. Вирвали народи купецтво, мастки, закебьлювали уста, приспали духа — але не вбили. Нині той дух український встас, та хоче здогонити проспаний час, добиває ся своїх прав; народ український в Галичині власними силами без помочи держави закладає та утримує приватні школи, але як тіло без голови, так школи без найвищої сьвятині науки, без університету, не можуть донняти вершка культури. І того Ляхи найгірше боять ся, що би Русини не стали на рівні з другими культурними народами, бо сим скинули би зі себе ляцьке ярмо, проте всякими підлими способами перешкаджають Русинам в осягненю свого власного університету. Бесідник змалювавши як слід ляцьку опіку та підлість, дійшов аж до остатніх кровавих подій на львівській університеті, де упав жертвою бл. п. Адам Коцко, відтак візав присутніх до жертв на школи в Галичині.

Другий бесідник о. Левинський зі Скрентон в своїй бесіді взивав нарід до патріотизму, до опадности та жертволюбности на просвітні цілі в Галичині. Подав примір на Литвинах, що американські Литвини збудили литовський нарід в Європі, котрий живе ще серед тяжких обставин як Українці, до нового життя. Кождий Русин, вертаючи з Америки повинен нести не лиш заробок матеріальний, але і свідомість національну до старого краю і там бодро ставати в ряди борців за права народні, бо „не чужого ми бажасм, а свого то права“, де погибла там мусить воскреснути наша давня слава.

Відтак попросив о голос п. Гринько Мрикала зі Скрентон. В своїй палкій бесіді представив долю га-

лицького селянина, де по скасованю панщини, кожний нарід взяв ся за своє діло, а Русин пішов до коршми пити, та проканув ся, коли вже Німець, Чех і Лях свою ниву обробили, кидаючи на руську ниву каміне, бурян та колоди, а тепер Русини не так легко свою ниву очистити та обробити. Взивав бесідник кожного робітника, щоб раз на тиждень відмовив собі одної шклянки пива а ті гроші вислав на просвітні цілі до рідного краю, то з тих центів зробить ся міліони, які дадуть утриманє нашим бідним дітям прагнущим науки.

Потім забрав слово п. Антін Шкробак з Вилкесбері, представив геройську смерть Адама Коцка та оплакану долю бідної матері і рідні погибшого від ляцької кулі їх дорогого оина-кормителя і брата.

Вкінці о. Сендецький піддав слідуючі резолюції до ухвали, котрі зістали зібраними одноголосно прийняті:

1) Зібрані на народнім вічу Русини-Українці в Скрентон, Па. дня 21-го серпня 1910 р. п'януть варварське поступованє польських шляхунів в Галичині, що укорочують нам права на дані австрійською конституцією, та всякими підлими і нікчемними способами і кривдствами не хотять допустити до осягненя українського університету у Львові.

2) Визказуємо нагану і погорду австрійському правительству, що віддало Русинів на поталу тій-же шляхті і що запрягло ся в службу польської шляхти і дивить ся крізь пальці на ляцькі вибрики.

3) Ждаємо від тогож правительства, щоб не трактувало нас по мачошиному, але поставило нас на рівні з другими народами Австрії і забезпечило нам жите, свободу і права від ляцької нахабности.

4) Домагаємо ся від австрійського правительства строгого слідства та випукання між польськими студентами убійника бл. п. Адама Коцка і покаранє тогож після закову.

5) Ждаємо скорого заснованя самостійного українського університету у Львові.

6) Визказуємо погорду всім тим москвофілам, що йдуть рука в руку з польською шляхтою і спинають український поступ на поли просвітнім і економічним.

7) Узнаємо бл. п. Адама Коцка, котрий поляг від вшехпольської кульки народним героєм.

8) Висказуємо свій жал і співчуте матері і родині бл. п. Адама Коцка.

9) Вкінці перестерігаємо австрійське правительство перед наслідками, які можуть поветати если не спинять ляцьку самоволку в Галичині.

По ухваленю резолюцій о. Сендецький подякував зібраним за так числену участь в нинішнім вічу, та за спокійне і прилично захованє ся.

Вічевики зложили на „Рідну школу \$19.00.

Віче закінчено народними гимнами: „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“ і „Ми Гайдамаки“.

Віче Вилкесберьке крім матеріальної підмоги при-

несло велику користь для слухачів, особливо тих, що то до недавна кормили ся російською культурою, та поволи починають від неї втікати. Декотрі з них перший раз в житю почувли, що Українці, то не жадні виродин польської шляхти, то не жадні пів Поляки, як то толкують своїм вірникам московські батюшки, але що Українці як раз провалять борбу з Ляхами за свої права, коли тимчасом москвофіли ідуть рука в руку з Ляхами.

Василь Гришко.

ВІЧЕ в CLEVELAND OHIO.

Дня 7-го серпня н. с. відбуло ся в Cleveland, О. віче в справі подій на львівській університеті. На вічу тим президував slučajно прибувший голов. председатель Р. Н. Союз п. Капітула. Промовляв о. Осип Боярчук і представив борбу на університеті у Львові від року 1900 яко такий, котрий сам все того перебував аж до року 1909 виключно. Опісля говорив п. Багрий о потребі організації і просвіти в Америці, щоби могли і звідти поперти справу старокрасву. Опісля промовляли ще инші учасники.

Посвящене руської гр. кат. церкви св. Ап. Петра і Павла в Auburn, N. Y.

На місце старої деревляної церковці, котра служила мало що не 10 літ, станула заходом щирих громадян нова, мурована сьвятиня в цїні 16.000 доларів.

Торжественне посвященє сеї нової церкви відбуде ся дня 5-го септембра (Labor Day). Акту посвященя довершить наш Преосв. Владика Кир Сотер Ортиньский.

На се торжество запрошуємо щирих Братів Русинів, всі сусідні і подальші Братства і Товариства. Запрошуємо Всіх і кличемо: Прибудьте до нас, причиніть ся до звеличання нашого торжества! Прибудьте і переконайте ся, що в борбі з відступниками і зрадниками нашої церкви і народу ми не упали, але вийшли побідоносно, бо стоїмо під опікою і проводом нашого руського Епископа, Єго Преосвященства Кир Сотера Ортиньского.

Авбурн в августі 1910. F140

О. Теодозий Цар. Мих. Поліцький, предс Петро Шевчик, кас. Лесь Зобкія, секр.

Посвященє руської греко катол. церкви в Edwardsville, Pa.

Отсим ділимо ся з Вами, дорогі Братя-Сусіди, малою вісткою, що посвященє нашої церкви в Edwardsville, Pa., 87 Slocum Str. відбуде ся в понеділок рано, дня 5-го вересня т. є. на Labor Day.

На се торжество запрошуємо всіх найблизших Впр. Отців і всі доокочичні Братства і просимо, щоби не жалували того труду і прибули до нас та взяли участь в тім торжестві.

Комітет руської гр. кат. церкви св. Володимира в Edwardsville, Pa., 87 Slocum Street.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

184 Hudson St.,

Published every Thursday at 184
Hudson St., New York, N. Y.

Published by

The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSZYN,
Superintendent

Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканця:

326 Rose Hill Place,

ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKY, editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**жасопись для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплатувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посылати в реджії
срочаним листі, або через ек-
спресовий, або поштовою money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішлим нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.

Телефон 7074 Spring.

Дописи просять ся писати ли-
пень на одній стороні картки.
Дописи непрягожі до друку
яцять ся, наколи з гори не було
визначено, що жадає ся її звор-
оту і не було залучено марок на
зворот.**ПОЗІР.**Тих, що мають до мене
деяку справу, прошу ла-
скаво аби на письмах до
мене виписували мою вла-
стиву поштову адресу, імен-
но, Box 112, Elizabeth, N. J.
Я довідався випадково,
що многі листи не доходи-
ли до мене через те, що
вони були звернені на мою
давню адресу, значить 411
Washington Ave. Так ад-
ресовані письма лишав ли-
стонош у власителя дому,
а сей, не знаючи докладно
числа мого нового мешкан-
ня і не маючи часу за мною
шукати, передавав їх до
мене через кого попало і
наслідок був такий, що тих
листів я не одержував. Те-
пер перед самою Конвен-
цією може дехто мати до
мене дуже важну справу і
мені булоб дуже прикро,
колиб я через недоручен-
ня мені листа такої справи за-
лагодити не міг. Отже —
Позір!!

З поважанем

о. П. Понятишин,
Box 112, Elizabeth, N. J.**Митрополит Андрей Шептицький в Нью-Йорку.**

(Продовжене в 1-ої сторони).

присутних, удав ся з церкви на приходство, супрово-
джений так само як і перед тим.В середу, 24-го серпня о год. 8-й рано мав Ми-
трополит читану Службу Божу і церква була знов
битком набита, а о год. 2-й по полудні дав бар. Фор-
стер, австро-угорський конзуль з Пітсбурга, Па. в честь
Митрополита обід в готелю Сент Реджіс. Митрополит
забавив тим разом в Нью Йорку лише коротко, бо вже
в середу о 6-й год. вечером виїхав Він з Преосв. Со-
тером і кількома священниками пенсильвенійською
залізницею до Філядельфії.Треба ще тут піднести, що Американці надзви-
чайно заінтересувались нашим Митрополитом. Вже
вівторок, отже в день Його приїзду, можна було
подибати в вечірніх нью-йорських газетах цілі ппальти
про Митрополита Шептицького; всі ілюстровані газети
подали Його портрет, декотрі навіть в архієрейських
ризах. Те саме учинили відтак ранішні газети з сере-
ди (з 24. серпня) і всі загалом описують з признанем
і похвалами Його жите, Його надзвичайну кар'єру,
Його заслуги, Його велике знанє, Його поставу, Його
принятє в Нью-Йорку, (навіть сего, хто що говорив на
обідах, даваних в честь Митрополита в Нью-Йорку, не
промовчують), а при тім всім подають американські
газети загальні відомости про Русинів і гр. кат. ру-
ську Церкву в Америці. В готелю Сент-Реджіс, де заїхав
Митрополит, вештались по коритарах вівторок і цілу
середу репортери різних американських газет, просячи
Митрополита о хвилику на розмову. Розумієть ся, що
Митрополит з репортерами розмовляв про всякі
квєстії, на які ті репортери завертали і то досконалою
англішчиною, що незвичайно дивувало Американців,
а потім появлялись ті розмови (interview) слово в
слово в тутешніх газетах. Ми знаємо, що до Америки
приїжджали кардинали і різні високі достойники
Церкви, но о скільки собі пригадуємо, то жаден з них
не звертав тут такої уваги, як наш Митрополит. Він ро-
бить тут по просту фурору. Митрополит буде в Америці
два місяці і певно, що за той час довідають ся про
нас Американці більше, як за цілий сей протяг часу,
від коли Русини почали емігрувати до Америки.Уважаємо ще за відповідне подати тут розклад
подорожі Митрополита бодай о стільки, о скільки
дійшли до нас вісті. Отже так: В минувшу неділю
28. серпня був Митрополит в Філядельфії; по полудні
того самого дня виїхав ся Він разом з Преосв. Со-
тером в сторони Пітсбурга. В четвер 1. вересня виї-
дуть оба Владики з Пітсбурга до Монреал в Канаді
на Евхаристичний Конгрес і по дорозі загостять до
Бофало, Н. Й. В Монреал будуть оба Владики до 12.
вересня включно, а потім до 20. вересня звідують, о
скільки буде можна, Канаду. 20. вересня буде Ми-
трополит на Конвенції Р. Н. Союзу в Клівеланд, О.,
відтак 2. жовтня поблагословить гр. кат. руську
катедру в Філядельфії, а 4. жовтня поблагословить
угольний камінь під гр. кат. духовний семинар в
Йорктавн, Вірдж. Які дальні плани Митрополита,
поки-що не знаємо.Вкінці осмільяємось просити наших людей з тих
місцевостей, де буде Митрополит, о се, щоби приси-
лали до редакції „Свободи“ докладні описи Його
приниманя, як також витинки з тих американських
газет, що будуть про Него писати.

П.

З Пассаїк, Н. Дж.Братя і Сестри!
Руські Пассаїцькі робітни-
ки і робітницї!!Російська кнупоклонна
„шаржа“ хоче кінче діста-
ти від російського царя
хрест заслуги — дорогий
ордер, і тому ухвалили по-
будувати на третій стріті
в Пассаїку найдорожшу шиз-
матичку церков. На будову
тої церкви ухвалили стя-
гнути з галицьких і угор-
ських Русинів — бідних ро-
бітників і робітниць аж сто-
п'ятнайцять тисяч доларів!!Церков мають записати (за-
інтабулювати) на російсько-
го царя Николу! Російський
цар буде мати найдорожшу
в Пассаїку церков, батюшка
дістане ордер заслуги, пса-
ломщика викроплять на
шизматичького батюшку,
тростіси дістануть „похва-
лу“, а Ти, галицький ро-
бітнику і робітнице діста-неш також даруночок: нову
паньшину, бо мусиш зло-
жити стоп'ятнайцять тисячів
доларів!!!В старім краю робилисьмо
паньшину польським і ма-
дарським панам — в Аме-
риці кажуть нам робити
паньшину на російського
царя! Ціла наша кєрвавиця-
заробок піде на славу ши-
зми, а наші діти і жени бу-
дуть пухнути з голоду і ги-
нути без науки і просвєти!Але я запитаю ся Вас,
братя і сестри робітники,
чи то Ви самі ухвалили на
себе таку драчу сто п'ят-
найцять тисяч, чи Ви були
тогда на тім мітингу, як у-
хвалювали стягнути з бід-
ного галицького і угорсько-
го робітника послїдну скі-
ру?! Вас там не було, Ви
були би не дозволили зало-
жити собі стричок на шию
і дати ся живцем закопати!!
Галицькі робітники і ро-
бітницї, котрі і віру своюзатримали і лишили ся гр.
католиками і ярма на своїх
карках не хочуть носити,
будують собі церков за де-
сять тисяч на Van Brun Str.
і роблять як мудрі люди —
а ми що?! і-віри своїх пред-
ків зрекли ся, і російську
паньшину добровільно у се-
бе заводимо!! Чи се не со-
ром?! Чи се не ганьба нам?!
Прозріть братя і сестри
та дивіть ся, що Вас чекає!
На 115.000 доларів треба
буде гарувати ціле наше
житє, а і дітям лишить ся
ще не мало, бо одно бідне
руське покоління не випла-
тить \$115.000, хотьби нас
було тисячі!!!Ми прийшли до Америки
шукати хліба і волі, сво-
боди; ми утікли від старо-
краєвих драчок та неволі аж
до Америки не на то, щоби
лізти у другу московсько-
шизматичьку неволю та
здирство. Тому я, Ваш брат-
робітник кличу до Вас, пас-
саїцьких робітників і робіт-
ниць: Не стягаймо на себе
нової паньщини, не робім
собі і цілому нашому ро-
бітницькому руському ста-
нови ганьби, плюньмо на ро-
сійський кнут, а йдїм там,
де нам каже іти наша со-
вість, наше серце і наш
розум, приступаймо до на-
ших рідних братів і сестер
Галичан, до парохії св. О.
Николая на Van Brun Str.
в Пассаїку. Проч з шизмою
і російським кнутом-нево-
лею, най жие свобода-воля
і гаразд!!!

Ваш брат-робітник

Іван Доброта з Грибова.

Жертви для жертв.Зібрано на вічу в Chicago.
Ш. дня 14-го серпня с. р.
20 доларів 31 цнт.На забаві у п. Мих. Ко-
гута в So. Bethlehem, Pa.
зібрано на „жертви для
жертв“ \$4.30. На сю піль
зложили по 50 цнт.: Мих.
Когут, Прокоп Воркун, Ру-
сый Іван, Демків Олекса,
Василь Гудз і Петро Га-
мівка. — По 25 цнт.: Про-
шин Йосиф, Андрух Мали-
нин, Теодор Данилюк і Іль-
ко Семенина. — Василь Ми-
халюк 20 цнт. — Данило
Малинин 10 цнт. — Разом
\$4.30.**На фонд укр. шкіл
в Галичині.**Отсим подаю до відомо-
сти, що на надзвичайнім мі-
тингу Тов. „Руський Моло-
децький Клуб Поступовий“
в Jersey City, N. J. дня 28-го
серпня 1910 зібрано дальшу
жертву на фонд українських
шкіл в Галичині \$3.53. На
сю суму п. Константин Кир-
чів дав \$1.00, а решту зло-
жили Товариші дрібними
датками.

Стефан Миланович, предс.

Оголошєне.Усіх вірних гр. кат. па-
рохії в Newark, N. J. запро-
шуємо на богослужєнє за
упокой наших галицьких
народних героїв, як бл. п.
Стасюка, Коцка і відновле-
нє читальні ім. св. Кон-
стантина і Єлєни з вічевим
рефератом в справі церков-
но-народній в церковній га-
ли при Court Str. по бого-
служєнню о 11½ год. на La-
bor Day 5 вересня с. р.о. Др. Конст. К. Єрми прс. чит.
Теодозий Кнышків секр. чит.
П. Куницький касієр чит.**До відома інтересованим
в „Ruthenian Exchange Co.“**Борба, яка непомітно а однак безвпинно лютє
на цілім просторі Зєдинєних Дєржав, а іменно борба
великого капіталу з дрібним, борба великанських трєс-
тєв з дрібнїйшими підприємствами видала опять свої
плоди. Сим разом впала жертвою одинока свого роду
фірма, „Ruthenian Exchange Co.“ містяча ся під ч.
184 Hudson Str., New York, а яка совістно і незви-
чайно чесно протягом кількох літ обслуговувала загал
Русинів пересилаючи гроші, виправляючи наших лю-
дей до старого краю і з відтам, служачи їм усякими
правними радами і порадами в усяких случаях, боро-
нячи перед визиском і здирством чужих агентів і т.
д. І за цілий час існуваня своєї фірми не дала вона
ні разу поводу до скарг та жалоб а навіть хотїяби і
найменшого невдоволення.З днем 1-го вересня фірма ся, Ruthenian Ex-
change Co., 184 Hudson Str., New York, N. Y. є
приневолена перепинити свою діяльність по тій при-
чині, що з сим днем входить тут в жите нове право,
яке жадає від кожного такого бізнесу сто тисяч
доларів заруки (бонд), та зложеня десяти тисяч до-
ларів готівкою у контролєра стейту. Річ природна, що
в виду таких вимогів стало річю неможливою для
ніодного Русина в Америці вести подібний бізнес, а
затим і Ruthenian Exchange Co. мусїла перестати
існувати.Подаючи отсе до відома загалу, передовсім почу-
ваю ся до обовязку сердечно подякувати усім там
щирим руським патріотам, що ділом і словом старали
ся підпирати до тепер сє одиноку руську інститу-
цію, а дальше повідомити їх, що з днем 1-го вересня
Ruth. Exchange Co. перестає існувати, то є перестає
висилати гроші до старого краю. В усіх однак спра-
вах, які моглиб ще виплинути з дотеперішного уря-
дованя, то є зурядованя по день 1-го вересня с. р.
прошу звертати ся по день 20-го вересня (Sept.) на
адресу Konst. Kirczow, 184 Hudson Str., New York,
N. Y. а від дня 21-го вересня с. р. на адресу: Konst.
Kirczow, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

З глибоким поважанем

Константин Кирчів

**Всенародне Віче Русинів
в Mc Kees Rocks, Pa.**в справі послїдних подій на львівськїм університеті
і в справі „Фонду імени Мирослава Січинського“ від-
буде ся дня 4-го сєптембра 1910 р. о год. 4-й по по-
лудні в Harrison гали, 378 Helen Str.

За Комітет

А. Гальчак.

Велике Народне Вічев справі послїдних галицьких подій відбуде ся дня
4-го вересня 1910 о год. 4-й по полудні на Ключіс
(Kluzis Hall)

44 Social Street, Woonsocket, R. I.

Приходїть як найбільшїйше, щоби скріпленими
силами запротестувати проти галицьких шлягунів та
австрійських властей, а висказати співчутє погибшим
героям. Просить ся оо. Духовних з сусїдних околиць,
щоб були ласкаві взяти участь.

КОМІТЕТ:

о. Вол. Довгович, Андрей Швєць, Теодор Магалає,
Василь Патріло, Йосиф Липський, Михайл Чагарин,
Петро Кудярьський, Онуфр. Червінський, Мих. Веселюк.

Габт-ахт! Позір! Бачнієсть!

**Українська Банда (музика)
в Jersey City, N. J.**

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬв понедїлок, 5-го сєптембра 1910 р.
(Labor Day)в Elks Assembly Hall, 188 Grand Street.
Лоч о год. 3-їй по пол. Вступ від особи 25 цнт.

За добру забаву ручить

КОМІТЕТ.

Новість!

Кожний може бути сам друкарем. Кож-
дий потрафить зробити собі сам печатку
за такі гроші.

Ми поста-
рали ся о
руські гумові букви
в пуделку виходить ся 312 руських букв, форма на печатку о 3
рядах, ручки, фарбка і цилї; всє то разом коштує 75 центів.
Маємо також латинські букви по 25, 50 і 75 центів.
Агонїам відпопідний рабат. — Гроші треба прислати монї-ордером,
бо стемпїсв поштових не признаємо.

RUSKA KNYHARNIA
439 NORTH 6th AVENUE, SCRANTON, PA.

Новість!

НАДІСЛАНИЕ.

Віп відь цареславному батюшці в Madera, Pa.

Через борбу, яку від трьох років провадить „Американський Русскій Вѣстникъ“ проти гр. кат. Церкви в Америці, удало ся цареславним батюшкам збаламути вельких наших хрунів особливо в угорської сторони в Madera, Pa. і перетягнути їх до себе. Тому, що тих новоупечених цареславних є там занадто мало, хоче тамошний батюшка побільшити свою копару. До сего вживає батюшка таких способів, що коли відбувають ся у него балі, „посвѣщенки“ або інші шопки, то він пише до нашого Братства довгі „послання“ і запрошує нас до участі. Хоч ми ті запрошення все за засади ігнорували, то батюшка однак не дає нам спокою. І так, на дни 5. вересня с. р. значить в американське сьвято „Labor day“ має благословити „Сѣверо-Американскій и Алеутскій Епископъ“ Платон часовню (каплицю) в Mader-i і тамошний батюшка з тої нагоди „вткварив“ знов до нас посланіє. Свої посланія зачинає мадерський батюшка такими словами: „Darohiji Brata vo Christi Isusy!“ а потім плете нам дурниці про те, що наша віра і віра його, то „odna viera“, що „vied mi brata odno“ що „odnoho otca jestesme i jednoj materi“, що ми всі „jestesmy Russiny“ і т. д. Тому, що згаданий батюшка насилає нам раз в раз такі письма, ми уважаємо за відповідне дати йому відповідь отсею дорогою:

Найперше, скажіть нам, цареславний батюшко, що ви за один, що не умієте по руськи писати, лиш пишете якоюсь такою мовою, якої ми нігде і ніколи в житю не чули. Чому ви, цареславний батюшко, виставляєте себе на сьміх, пишучи до нас листи такою дивоглядною збираниною, що як би так зжер який пекесо ваше письмо, то розтріє би ся хіба на сто кавалків... По правді сказавши, воно нам дуже дивно, чому ви не знаєте по руськи, ви-ж прецінь сьєте цареславним батюшкою, чоловіком „образованим“, а до того ще й угро-руським ренегатом, отже без условно повинні вміти написати якось по людськи. Нам здаєть ся, що вам здалоб ся ще піти на науку руської мови або до якого цареславного семинарія прим. в Міннеаполіс, або хоч би до якого нашого руського штубачка, якого певно ви моглиб знайти в Mader-i або десь в околиці, тай тоді підучившись яко-так по руськи, ви змогли-б ліпше подвизатись в ширеню „одної вієгу“. А-ну, зробіть так, як ми вам радимо цареславний батюшко. Се одно.

А що до сеї одної вієгу, то ми скажемо вам так: Воно є правда, що колись перед віками наша і ваша віра були одно; тоді було справді „одно стадо і один пастир“. Но царгородські патріярхи під впливом грецьких цсарів відірвались від сего одного стада і сотворили собі стадо нове, в котрім вони стали папами. Від сего знов стада, котре вже раз відірвали були царгородські патріярхи від стада сільного, відірвалася з часом ваша російська церква і взяла собі за голову московського патріярха. Як довго стояв на її чолі сей патріярх, то вона ще проявляла якесь житє; коли однак Петро Великий поставив над нею „Святѣйший правительствующій Всеросійскій Синодъ“ то ваша церква стала ся звичайним собі державно-політичним заведенням, в котрім на першій скрищі цар і його кліка грає. І через таке удержавленє віддала ся російська церква цілковито на услуги сьвітській політиці і під охороною поліції та салдатеьких багнетів помагала вона держати нарід в темноті та російщити неросійські народи в царській імперії. Примірів на се багато, і мадарський цареславний батюшко, мусите певно знати, чим є цареславна церква для 25. міліонів українського народу в Росії, коли вона забороняє йому навіть читати сьв. письмо на своїй рідній мові. Конець-кінців, ми до російської церкви не належали, тай не хочемо і ніколи не будемо належати. Ваша віра ріжнить ся від нашої і ваша церква не є правдива, тай ви батюшко, не заходіть коло нас як лис коло курей, бо з гори вам кажемо, що всі ваші заходи будуть даремні. Се друге.

А третє знов таке: Скажіть нам, цареславний батюшко, що ви розумієте під сею назвою „Russin“ (через два „с“), якою ви послуговуєтесь у своїх глупих посланіях? Чи вона значить тільки, що „Русин“ (через одно „с“), чи тільки, що „руський“, себ то „Росіянин“ або „Москаль“, як то звик наш нарід іменувати Росіян. Такої назви „Руссия“ ми не здибали ані в якихось книжках, ані навіть не читали про неї в таких заталапаних газетах як „Вѣстникъ“ Жатковича або „Поступъ“ Гладика. Ми так думаємо, цареславний батюшко, що після вас „Руссин“ значить те саме, що „руський“, або іншими словами, що ви уважаєте себе і нас за Россіян. Якої народности сьєте ви батюшко, се нас дуже мало що обходить; ми знаємо тільки, що ви народились в Магуар Ogrszag-у та що перед тим були ви мадирським патріотом. А що

дотикає нас, то ми скажемо вам „во всеуслышаніє“ ось що: Ми, члени Р. Н. Союзу від. 135 сьємо і ніколи не були чим іншим як тільки Русинами-Українцями. Ми дорожимо і гордимось тим іменем та плюємо і відвертаємо ся з погордою від всяких хрунів, ренегатів, запроданців і взагалі від таких людей, що за миску сочевиці покидають своє і йдуть на Службу чужим богам.

Ну тай будьте здорові цареславний батюшко! Ви можете устроювати собі збіговиска, яких лише ваша душа собі бажає, но від нас відчепіть ся, бо ми уважаємо за нисше чести братати ся з вами. Гуд бай — і отсе наше письмо най буде відповідею на всі ваші листи до нас. І ще раз: Гуд бай!

Smoke Run, Pa., 15. серпня 1910.

За 135. відділ в Р. Н. Союзі

Н. Джмелик, председатель.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Вересень

1	Ч	Андрея
2	П	Самуїла
3	С	Тадея
4	Н	11. Агатоника
5	П	Іриней
6	В	Евтиха смуч.
7	С	Тата, Вартол.

— Як доносить „Діло“, то іменоване о. ректора руської духовної семинарії у Львові, д-ра Йосифа Жука, генеральним вікарієм в Сараєві для босанських Русинів є вже довершеним фактом. Нове своє становище обійме номінат, проти котрого руссофільська преса була почала в останніх часах таку зайлу кампанію, уже з початком вересня с. р. В сей спосіб зівставо сповнене бажане Русинів-емігрантів в Босні, які подібно нам, довго ждали на свого єпископа і аж нарешті тепер діждали ся.

— В Росії лютує тепер страшна пошесть, холера. До сих пор, як обчислюють, потягнула вона понад сто тисяч жертв. Передовсім лютує вона на Україні. Полтавська земська управа купила багато примірників української книжочки „Як треба боронити ся від холери“. Книжку сю написав Гр. Коваленко і видано вже її скілька разів. Сю книжку вислано повітовим санітарним відділам, висланим з полтавського земства на боротьбу з холерою. Книжку роздають людям даром. По селах нарід прямо дуріє зі страху перед холерою, а з темноти, яка саме причиняє ся до ширеня сеї пошести, уживає ріжних забобонів до відвернення холери. В елисаветським повіті на Херсонщині по селах колядують, бо кажуть, що холера утікає, як почує коляду. Звісно, що в змій холера притихає. Чому взяли ся колядою проганяти холеру розказують таке: Один чоловік стрігив на улиці подорожного і спитав, хто він. Подорожний відповів: „Я холера“. — „А як довго ти ходиш меш?“ — „Аж до колядки“. Оба дійшли до села, а подорожний ліг спочати під плотом. Небаком заснув і не чув ся, як коло него зібралю ся ціле село і всі завели коляду аж під небеса. Подорожний підвів ся і пригадав собі свою розмову з селянином пішов, сказавши: „От вже і колядують, треба мерщій утікати“. Селяни колядували ще цілий день, тоби холера не вернула. Щастє мав подорожний, що селяни мали „респект“ перед холерою, бо в інших разі могли єму кости поломати.

Гірше вийшов подорожний Власенко в Павлівці, хоч до холери не признавав ся. Власенко ідуци через село Павлівку в Київщині, спинив ся коло колодязя напиться води. Павлівські баби зараз пустили чутку по селі, що подорожний „пускав холеру в керничю“. Збіглись селяни і почали, хто чим бачив, бити нещасного, ні в чому неповинного чоловіка. Якась спасенна душа

дала знати поліції. Прибіг урядник з стражниками і врятував тяжко вже побитого Власенка. Всіх, що били сго, арештовано і з наказу губернатора будуть строго покарані.

— Три міліярди на алкоголь. Після статистики німецького правительства виходить, що від р. 1904 до 1908 р. припадало на особу в Німеччині (вчисляючи діти, жінчини і старців, які звичайно дуже мало пють) річно 116.66 літрів пива, 3.86 л. горівки і 5.82 л. вина. Числячи і л. пива середню по 30 феніків, і л. горівки по 1 марці і 1 л. вина також по одній марці, то випадає річно на кожного мешканця Німеччини видаток 35 марок на пиво, 3.86 марок на горівку, і 5.82 марок на вино. В цілій державі видано в останній часі — при 64 міліонах людности — річно на горівку, пиво і вино разом 2.859.5 міліонів марок. Видатки Німеччини на алкоголь перевищають майже два рази річні видатки на військо і моринарку, є майже 4 рази так великі, як сума, яку втрає держава на обезпеченє робітників а 5 разів, як видатки на утриманє публичних шкіль в тілій державі.

— Новий король. При кінці сего місяця чорногорский князь Микита обходитиме ювілей свого 50 літнього панованя. З сеї нагоди князівство Чорногорія буде проголошене королівством, а князь Микита буде коронований на короля.

— „Цепеліном“ до північного бігуна. Граф Цепелін, відомий винахідник воздушного судна до кермованя, задумує виправитись в подорож до північного бігуна своїм воздухоплавом. В останніх тижнях граф Цепелін вибрав ся на далеку північ до Шпіцбергу, де має поробити відповідні приготування. Відси полетить він на своєму балоні до північного бігуна.

— Великий скарб. Перед віками була кріпость в місті Альказарі в Еспанії, кріпость побудована для оборони перед нападами Арабів (Маврів). В часі недавних землетрусів части кріпости много потерпіла, а в останній часі завалила ся одна вежа і падаючи убилла кількох прокожих. Тоді громадська рада рішила й решту кріпости розібрати, тоби знов коли не приключило ся нещастє. При розбираню кріпости наткнули ся робітники на підземні пивниці, в котрих наїшли людські кістки, ріжні старинні предмети і дві великі желізні паки чи скрині, наповнені золотими і срібними еспанськими і португальськими монетами, а на споді плиточки і таблички золота. Найденний скарб оцінено на 773.000 корон і при його поділі одна половина припадає правительству, а друга робітникам, котрі були заняті при тих розкопках і котрим пощастилось найти той скарб.

— Старенький коровай. В стариннім Єгипті учені все роблять розкопки і відкривають з кожним днем старинности. В найновій-

шім часі найшов один англійський учений при таких розкопках на берегах ріки Ніля бохо-нець хліба, який дуже добре заховав ся. Хліб не округлий, як наш теперішній, а трикутний. Хліб той найдено під розвалинами храма, який був побудований на 2500 літ перед Христом, тож і він мусить не много молодший віком бути а подобає на наш звичайний засохлий, коровай, тільки що має старенький кілька тисячів віків за собою.

— Два міліони на улиці. Дня 30. м. м. везено в Полі під охороною військової сторожи коло два міліони корон в золоті і сріблї, які були призначені до виплати офіцерам, урядникам і робітникам військової моринарки. Ненадійно під таким тягаром зломало ся колесо воза, а скриня з грішми вилетівши на улицю, розторшилася ся так, що гріші розсипали ся по бруку. Докола того місця збігли ся товпи народа і приглядали ся збираню блискучої монети. По перетисленю грішей показало ся, що не бракувало ані одної корони.

— Найстарші дерева. Сто років тому відомий французский вчений дослідник природи Декадоль знайшов в Америці дві старі сосни. Одна мала 2500 літ, а друга 3240 літ. Другий славний дослідник Олександр Гумбольд знайшов в Африці дерево, що мало 5150 літ. Сими днями, як доносять часописи, найдено в Мексикі кипариса, що росте вже 6200 років. Кипарис сей має навкруги дванадцять сажнів.

— Спотребованє паперу. Чим більше спотребовує чоловік паперу, тим більше він культурний і в тим відношеню папір йде в парі з милом. Статистичні дані свідчать, що в останніх роках скількість паперу з'уживаного в ріжних державах стала рости не звичайно скоро. В однім тільки 1904 р. на землі вироблено 5 міліонів тїни паперу. З того найбільше спотребувала північна Америка, бо 2 міліони тон; Німеччина 750.000 тон, Англія 500.000, Франція 240.000. Сю скількість паперу оцінюють на 2 міліярди франків. Найменше спотребували: Туреччина, Персія, Росія і Огненна Земля.

— Приріст людей на сьвітї. Останніми десятками літ прибуло на сьвітї дуже багато людей так, що в деяких краях аж „за тісно“ людям жити.

	Було в 1895 р.	а в 1905 р.
Росії	135.934.000	141.200.000
Спол. Дер.	68.934.000	83.153.000
Німеччині	54.179.000	60.500.000
Япанії	42.271.000	48.975.000
Англії	30.221.000	43.221.000
Франції	38.459.000	39.300.000
Італії	31.296.000	33.604.000
Австрії	24.971.000	27.241.000
Угорщині	18.257.000	20.110.000
Іспанії	18.157.000	18.900.000
Інші нар.	47.733.000	54.166.000

Від року 1895 до 1905 загальний приріст людности на повійшій краї виносить 63 міль.

— Гадина в роті. Про надзвичайну пригоду пише „Кубанський Курієр“. На лугах Наперелі один пастух спав з роззявленим ротом. До него підповзла

гадина й заснула голову в рот. Пастух прокидає ся від тяжкого болю і силкує ся витягти гадину за хвіст. Але се єму не вдає ся: гадина ховає ся в горло. Товариші-пастухи допомагають витягти гадюку. Нарешті они відривають пів тулуба, а решта гадини лишає ся в горлі. В таким стані посадили хлопця на коня і повезли в село до лікаря, але на дорозі пастух помер.

Заходом Українського Товариства

„ПОМІЧ В ЧУЖИНІ“
Від. 215 Р. Н. С. в Нью Йорку відбуде ся

Перший Великий Баль
в суботу, дня 10. Вересня (September) 1910 р.
в Liberty Hall, ч. 255—63 Houston Str., New York.

Вступ 25 цнт. Початок о годині 7½ вечером. Часть доходу призначена на фонд українського університету у Львові. За добру забаву ручить комітет.

Хризостин Корендович,
Симеон Кучма,
Онурфрей Кучма.

WILKES-BARRE, PA.

Баль! — Баль!
Дохід на нупно дзвона
Дня 5-го вересня 1910 р. відбуде ся

ПЕРШИЙ БАЛЬ
в гали Brenpane, 180 S. Main Str., проти головної пошти.
Вступ 25 цнт., для дівчат вступ вільний. — Початок точно о год. 6-ій вечером.
Просить ся місцевих і сусідів до участі. Прибудьте численно!
Комітет.

Перт Амбой, Н. Дж.

Великий парохзьяльський баль
Дня 5-го СЕПТ. с. р. (LABOR DAY)
відбуде ся

на дохід галицької Церкви Усп. Пресв. Богородиці
в гали від ч. 752 State Street.
Баль розпнє ся о год 4 попол.

На сей баль сердечно запрошує всіх Русинів і Русинок так місцевих як і з околичних плеїзів.

Гей Братя! приходіть на на Баль, забавимо ся весело, поговоримо як в старім краю, — а не пожалуйте!
КОМІТЕТ.

Хто не уміє говорити по англійськи
а хотів би мати доброго помічника до науки, нехай нулить собі

Русько-Англійський ТЛУМАЧ
Сторін 256. Тверда обкла. Ціна 60 центів.
Гроші висилаєтє праз з замоуленєм, через моні-ордер або почтовими марками.
Замовляти у:
And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N.J.

Подаю до відома ширшому загалови, що в мойй

Заграничний канцелярії правничій

полагаюжую всякі старокрасів справи правні і то: повомочія, контракти купна і продажі, заміни, дарованя, іскі спори о довіні квати. спори фамілійні, пертратакці спадкові, стягана належностей і т. д. Продаю і купую маветки в Краю. Подаю о увільненє від прав військових як також заміельдоває до асєатеруку Полагаюжую в привасній дорожній урядовій

ЗВЕРТАЮ ВАШУ УВАГУ на справи спадкові і стягана належностей. Перепроваджам сего рода справ є моєю спеціальністю. — **Важне.** Завначую, що єсьм правником австрійським, проте канцелярії моя є однокло компетентна до перепровадження всяких справ правних в Старім Краю. Бєсь є дуже важне для всіх тих, що мають до полагадження які небудь справи в Старім Краю, бо тут преріжні т. зв. „бюра адвокатскі“, однак в певностію не найдете там правдивого правника крайового.

Для вигоди місцевих і докстрєвних Русинів, канцелярії моя отворєна щоденно до год. 9-ої в вечер, а в неділі до 4-ої по полудні.
Прихильні отже або пишїть на адресу:

EMANUEL TEODOROWICZ,
FOREIGN LAW OFFICE.
150 East 7th Street,
NEW YORK, N. Y.

Петро Ярема
руський погребнин
випишне керпач на весілля, хрестині і всякі другі застави.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
(між 7-ю а 8-ю ул.)
Телефон: Orchard 2568.

Позір Братства!
Роблю всі братські річі найкраще і найкрасше, а найліпшого матеріалу за дуже приємної ціни і за роботу гварантую. Продаю книжки і на жадаю посилати цінник.
Більш доволітим членом Р. Н. Союзу. Прочі в чужині; удавайтеся до свого! Мій адрес:
STEFAN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

ПРЕДУМЕРУЙТЕ гумористично-сатиричну часопис **„ШЕРШЕНЬ“**!!!
Копіює \$1.50 на рік.
SZERSZEN
439 N. 6-th Ave. SCRANTON, PA.

Книжки
які можна дістати вскладі книжок „Свободи“:

Америка	15
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела Книжочка з образ. ..	35
В Старім і Новім краю	25
Дещо про звірята	30
Емігрант	15
Жовнір	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Зуб за зуб	10
Коротка Історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казка про Жидів	15
Книжка рахункова	50
Марія	10
Многострадалий народ	20
Навершений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	\$2
О підземних скарбах	25
Оповідання	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець світа	15
Псалтир	\$1
Розмова Поляка з Русиним ..	10
Релігійні віровання	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма	15
Сонник	30
Товариска ворожка	15
Хто з чого живе	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач ...	60

Також можна дістати:
Книжочки колекторські церковні 10 || Книжочки Братські | 10 |
Помилки померлих душ ..	10
Метрики хрещення	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Пішіть на адресу: **Swoboda,** 184 Hudson St., New York.	

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER
Одною флашкою Pain-Expeller-а можете прогнати демона болю.
Се средство до швидко не має рівного собі. Нічо не дає так скорі полегш і стає поміч в усіх ревматичних недугах, невралгій, звиненнях і д. По всіх друґоторах по ціні: 25 і 50 цнт.
F. AD. RICHTER & Co.
215 Pearl St. New York.
Позір на охорону марку: „Котвиця“

METALLIC HEELS AND COUNTERS
Металеві обцасы і запятки.
Для найперів, камєнярів, фарнерів і всіх, що роблять при такий роботі.
Зроблені зі сталі, легкі до кошеня, самому можна їх надіти або кождий швец Вам їх наложити. Ваш купець має їх на складі праа в чоботами.
Пішіть по книжочку, котра Вам більше розкаже.
UNITED SHOE MASHINERY CO.
Boston, Mass.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски \$93.000.00.
Заснований 1864 року.
Правадить загальний банківний бизнес. Видас міжнародні моні ордері, драфти і пересилає гроші до всіх частий світа, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і єносьть тепер около \$500.000.00.
Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Російсько-Американська Лінія.
Одинона без пересідама поїзк
Америкю і Росією.
(Russian-Imperial Mail Steamers.)
ПАРОХОДИ відпливають з Нью Йорку: „Луганія“ — 20-го серпня.
Ціни шифарт:
До Роттердаму. До Ліваді.
\$31.00 — II класа — \$48.00
\$38.00 III улпшена кл. \$40.00
\$43.00 — II класа В — \$50.00
З Лібау:
II класа А \$57.50 — II класа В — \$52.50 III класа \$38.50.
Крім того пасажери III-ю класою платять \$4.00 як таксу жадаю американським правительством.
A. E. Johnson & Co.,
Gen. Pass. Agents,
27 Broadway, New York.

ВИРОБИ БРАЦКІ
шашлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.
Ціни і провєн вислає даром.
Можете писати до нас по руцє, вказувати 300 полєсок.
В. Н. МОРґАН
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Григорий
Кунашевський
РУСЬКА
НОРАБЕЛЬНА АГЕНЦІЯ
Американське Нотаріальне Бюро
179 East 3rd Street, New York, N. Y.
між сьвєно А і В. Телефон: 887 Orchard
Дешеве продажа шифарт до і із Європи, продажа білетів желізнодорожних і зміна грошей.
Споряджає таїт нотаріальні і залагоджує всякі справи спадкові і війскові в старім краю.
Аскурує від огня і на житє. Вибирає горожанські папери (Citizen papers).
Порада права даром!
Хто хотів дістати блівші поясненя, дехай звернєсь листовно на повнєшу адресу.

Даром револьвери, бритви, біжутері і и.
Небувала доси так дешева нагода!
Щобя чим скорше випродати наш великий запас славних американських годивок, ми постановили дати ДАРОМ, через 30 днів, до кожної годивки: 1 гарний 5-долларовий полівоявний стадевий револьвер на 7 стрілів, 1 загально звану 2 долларову бритву Котлера, 1 першорядної якості подвійний годивський пасок вартості 1 дол., 1 подвійно золочений ланцюжок з дармовимисом (50 цнт.), 1 пару шнурок до манжетів (50 цнт.), 1 елегантну шпильку (25 ц.), 1 гарнітур в 4 шпильок до краватів (10 ц.). Вєі ті так ужиточні презента, вартості (\$9.35), посиланє даром в кождю замовленю годивкою, мужєською або жіночою. Ся годивка має знаменитий викладавий камєнями осередок, гварантований на 20 літ, накручуєсь автоматично, має найновішіш удосконалєня, іде докладно. Окладки подвійно волочені правдивим золотом і гарно гравіровані. Хотий ся годивка в вартості \$15.30, ми виплємо її кождому на С. О. Д. (за післяплатою) на \$5.95 а правом вільного огляненя її. Бєлі будєть в неї вдоволені, виплатити агентом \$5.95 і за пересилку а годивка і всі дарунки будуть Ваші. Іншє не платити, а агент зверне товар на наш кошт. Се має нічо не коштує побачити. Наші річї мають покуп, і ми радо беремо на себе ризико. Ся приплєтє \$5.95 а замовленєм ми оплатимо пересилку і дамо Вам ще камінь до острєня бритви вартості 1 дол. Позір! Дано Вам одну годивку і всі дарунки, сля замовити 6 годивок відразу на \$55.70. Складіть яку хочєть годивку, мужєську чя жіночу. Паматайте, що замовляти можна лиш до 30 днів. Пішіть дєсь!

ДАРОМ револьвери, бритви, біжутері і и.
Небувала доси так дешева нагода!
Щобя чим скорше випродати наш великий запас славних американських годивок, ми постановили дати ДАРОМ, через 30 днів, до кожної годивки: 1 гарний 5-долларовий полівоявний стадевий револьвер на 7 стрілів, 1 загально звану 2 долларову бритву Котлера, 1 першорядної якості подвійний годивський пасок вартості 1 дол., 1 подвійно золочений ланцюжок з дармовимисом (50 цнт.), 1 пару шнурок до манжетів (50 цнт.), 1 елегантну шпильку (25 ц.), 1 гарнітур в 4 шпильок до краватів (10 ц.). Вєі ті так ужиточні презента, вартості (\$9.35), посиланє даром в кождю замовленю годивкою, мужєською або жіночою. Ся годивка має знаменитий викладавий камєнями осередок, гварантований на 20 літ, накручуєсь автоматично, має найновішіш удосконалєня, іде докладно. Окладки подвійно волочені правдивим золотом і гарно гравіровані. Хотий ся годивка в вартості \$15.30, ми виплємо її кождому на С. О. Д. (за післяплатою) на \$5.95 а правом вільного огляненя її. Бєлі будєть в неї вдоволені, виплатити агентом \$5.95 і за пересилку а годивка і всі дарунки будуть Ваші. Іншє не платити, а агент зверне товар на наш кошт. Се має нічо не коштує побачити. Наші річї мають покуп, і ми радо беремо на себе ризико. Ся приплєтє \$5.95 а замовленєм ми оплатимо пересилку і дамо Вам ще камінь до острєня бритви вартості 1 дол. Позір! Дано Вам одну годивку і всі дарунки, сля замовити 6 годивок відразу на \$55.70. Складіть яку хочєть годивку, мужєську чя жіночу. Паматайте, що замовляти можна лиш до 30 днів. Пішіть дєсь!
CARROLL CUTLER & CO., 355 Manhattan Bldg., Chicago, Ill.

Найновіша імпорт. граюча машина фонограф даром!
Ся машину отримас даром кождий хто замовить нашого російського тютюну за \$6.00. Не вимагаємо від Вас нічого більше, лишєнь, щобя Ви при кождій пагоді поручували наш тютюн і нашу фірму своїм приятелям і знакомим.
Сей імпортований фонограф є вроблєний а найліпшого металю, васьмотрокий великою мікєвою трубою і віддає часті, вразні і сильні звуки. Посідаючи наш фонограф, можете в кождій хвили урядити у власній хаті музичний концерт. Вистарчить лиш накрутити нашмає і наложити рекорд, а почутє найкрасші піснї народні, робітничі, весєльні, випитки в опері і оперет, музику на подинокіх і вложєних інструмєнтах, а також орєстр військових. Слухаючи се, не лиш Вам і цілій Вашій Родині мило перейде час, але ровєселєть також своїх приятєлів і сусєдів.
Наш фонограф є одним з найліпших, які суть під сю пору звані. За такий фонограф Ви мусєли би виплатити в кождім шторі найменше \$12.00. Ми даємо Вам сей фонограф цілком даром. Пришлєть нам 50 центів вадатку (маркам), а ми шлємо Вам найліпший російський тютюн вартості \$6.00 і сей правдивий імпортований фонограф враз в рекордами і поясєненями ужити. По оглянєню в експєрєсовім офісі доплатите рєшту \$5.50. В хаті можете випробувати наш фонограф і переконатися о його вартості, а єслиби Ви не буді вдоволені, можете зворнути нам тютюн і фонограф, а ми відшлємо Вам всі владєні гроші.
Повнєше предложєне є ясє і зрозуміє і нема в нїм ніякого риванка або втрати. Користайтє в загоди сєйчас, а побачитє, що будєть вдоволені.
RUSSIAN TOBACCO COMPANY
132 Nassau St., Dep. 8, New York, N. Y.

Одинона вірцево уряджєна
ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“
затрудинє добре вишнєлений друкарський персонал, посідає найновіші машини, аи тожє рїзнародні гарні черєнки і прикраєси.
Виконує
всякі друкарські роботи
точно, гарно і по низьких цінах.
Впов. Родикці, як тожє Відділи і члєни Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся дєсь до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:
184 Hudson Street, New York, N. Y.

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
під покровом сьв. Арх. Михаїла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAH, PA.
Має склад і виріб річєй церковних яи:
Фєлони чорні від \$30—65.00
Ризи сьвітлі від..... \$35, 40, 55, 60, 80 і висше
Стихари від..... \$6.00 „
Ручники, илитони, хоругви з образами від \$30.00 і в.
Чаші від..... \$20, 35, 40, 50 і висше
Лїхтари, Служєбники, Євангєлія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.
Цьвітї на престол і до сьвічок по рїзній ціні.
Приймає ся замовленя на нові річі і до направи старі ризи.
ВИРОБЛЯЄ СЯ ВІДЗНАКИ БРАТСЬКІ, ПАСИ і прочє.
Сьвітло церковнє:
СЬВІЧНИ ВОСКОВІ (декоровані) з образами по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.
Тройцї ручно декоров. 5, 6, 7, 9, 50 д. { Угля до кадильницї! 28 цнт.
Пачка (120) запалєчї 24 цнт. { Олива гальон 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт.
„ „ 4 на ф. і 6 на фунт..... 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт 22 „
Сьвічки стеаринові..... 16 „
„ „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.
Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.
Надило 50 і 55 цнт. за фунт.

TURKEY RED CIGARETTES
виробляють ся з найчистїшого турецького тютюну і визначають ся знаменитим запахом, який находить ся лиш в цигарєтах найліпшого рода.
Купіть пачку ще нині!
Спробуйте лиш одну пачку, а певно ніколи неохотєть курити иньших. Президент Злучєних Держав не може курити лїпших від TURKEY RED CIGARETTES.
Продаєсь по всіх силєпах.
S. Anagyros, корпор., власність The American Tobacco Co.
10 For 10¢

Оден з найбільших броварів в Америці.
Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.
Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.
Голова від него ніколи не болить, бо єсть здоровє і поживнє.
Не треба его зрєштою хвалити, бо добре само за себе говорить.
E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.
Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

